

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXII, broj 1

5. siječnja 2012.

cijena 100 Ft

Foto: Ákos Kollár

Hrvatski Božićni koncert, održan 20. prosinca, u pečuškoj Koncertnoj dvorani „Kodály” s Krunoslavom Kićom Slabincem

„Glasnikov tjedan“

Komentar

Nova godina, novi izazovi

Kao što se na kraju godine osvrćemo na proteklo razdoblje, na postignute uspjehe, ali i na sve ono što je neostvareno, tako se na početku nove godine suočavamo s novim izazovima, postavljamo nove planove i nove ciljeve. Konačno i nove snove, jer bez njih, bez dugoročnih zamisli, nema napretka, nema boljitka, a bez toga ni zadovoljstva.

Stoga nije upitno da nas na početku nove godine najviše zaokupljaju pitanja budućnosti, opstanaka, očuvanja i njegovanja materinske hrvatske riječi, kulture, tradicija, običaja, a sve to poradi buđenja nacionalne svijesti, očuvanja i jačanja hrvatske zajednice. Pri tome svatko, i pojedinac, i zajednica, moraju preuzeti svoj dio odgovornosti, dati svoj doprinos zajedničkom nastojanju za očuvanje i napredak Hrvata u Mađarskoj.

Hrvatska državna samouprava kao najviše krovno političko tijelo Hrvata u Mađarskoj i dalje se mora zalagati za izgradnju kulturne autonomije, radi razvijanja njezinih okvira, ali jednako tako i da se ona popuni stvarnim, bitnim sadržajima. Na prvome mjestu mora stajati razvijanje školstva, bazičnih obrazovnih, kulturnih i inih ustanova, kojima je cilj očuvanje, njegovanje i razvijanje hrvatskoga jezika, kulture, tradicija i običaja Hrvata u Mađarskoj, u svim našim regijama.

Konačno i Savez Hrvata u Mađarskoj na predstojećem kongresu mora pronaći put djelovanja pred novim izazovima, prije svega obnavljanjem članstva, profiliranim ciljevima i prepoznatljivim programima.

Ništa manja odgovornost nije na nama samima, na svim našim obiteljima i pojedincima. Bez vlastitog uključivanja u sve pore društvenog i kulturnog života Hrvata u Mađarskoj, ne možemo očekivati da nam drugi riješe probleme. Svojim osobnim primjerom, dat ćemo primjer drugima, svojim sunarodnjacima, svojim obiteljima, svojoj djeci. I to ponajprije njegovanjem materinskog jezika, čuvanjem tradicija, upisivanjem svoje djece na hrvatski jezik, sudjelovanjem i posjećivanjem hrvatskih priredaba.

Ako nam ne proradi savjest da nastavimo sve ono čime su nas kroza stoljeća zadužili naši preci, onda za nas nema budućnosti. Nova godina neće nam ispuniti očekivanja.

Narodnosni život Hrvata u Mađarskoj, naš opstanak i budućnost nije i ne može biti ničiji dar, ni privilegija, nego naša zajednička odgovornost. Pitanje je samo jesmo li sposobni prepoznati zajedničke interese, a još više naći način za njihovo oživotvorenje. Nova godina stavlja nas pred nove izazove, na preispitivanje svega onoga što smo radili, i svega onoga što nismo činili.

S. B.

Kada zajednica nema svoju društvenu scenu ili, bolje rečeno, kada je ta društvena scena nejak a ne reagira na, nazovimo blago, „devijantna“ ponašanja onih koji se kreću na njoj prirodom posla, koji obavljaju i pri tome je bez nadzora i posljedica oblikuju, za što nisu zaslužili ni dvojku, gledajući, naravno, iz gledišta vaše glavne urednice, događaju se čudne stvari. U „hrvatskom poslu“ trebao bi svatko od nas nastojati biti od koristi i interesa za razvoj i boljitak hrvatske zajednice u Mađarskoj, od Gradišća do Bačke. Nažalost, rijetko je to tako, te se doista može dogoditi i događa se kako nedostatak dječje sobe i sitničavost iskrivljuje i tako slabu društvenu scenu kočeći bilo kakav napredak. Razbacivanje rečenica u razgovoru koje nemaju nimalo uporišta u stvarnosti ili ubacivanje rečenica koje za neobaviještenog sudionika u tom trenutku te iste društvene scene (a takvih je nažalost sve više i više) izgovorene u isječku cjelodnevnog konteksta imaju tek djelomičnu istinu i u sebi nose tek dio informacije. Bolje rečeno, dezinformaciju.

Pa se o istoj stvari govori u različitim stavkama, a oni koji bi itekako trebali znati (i znaju) o čemu se radi, prave se potpuno neobaviještenima. Suočavamo se mi, Hrvati u Mađarskoj, kako se hrvatskim intelektualcima slave oni koji svoju djecu nisu naučili ni riječ hrvatski (po mom shvaćanju intelektualac je i primjer koji bi valjalo slijediti). „Iznenadio sam se da u nekim zemljama Hrvati, bilo da su pripadnici autohtone manjine ili iseljenici, naprosto ne znaju hrvatski jezik i njihova djeca ne uče hrvatski jezik. Oni pjevaju hrvatske pjesme, ali ne razumiju što pjevaju“ – kazuje ovih dana predsjednik Republike Hrvatske. Kako će znati kada roditelji (pa i intelektualci) ne upisuju svoju djecu u hrvatske vrtiće, škole, djeca ne posjećuju hrvatske priredbe, ne sudjeluju ni u kojem vidu javnoga života zajednice. Obnašaju

se tek funkcije i obavljaju zadatci radnoga mjesta, koristi se „atribut“ kada zatreba. Kako je napisao svojevremeno pjesnik „Toliko takozvanih «profesora», «doktora» imamo, a tako malo učitelja, još nismo imali...“. Nema stalnosti ni načela, u strahu se svakome daje riječ bez obzira što govori. Sve određuje trenutak i položaj pojedinca u njemu. Ne shvaćaju se dalekosežnosti organiziranih događaja, donesenih odluka, objavljenih napisa i reportaža, političkih i civilnih aktivnosti. Kako bi novinar mogao zabilježiti, treba itekako poznavati kontekst, život Hrvata u Mađarskoj, njihovu povijest,

„Iznenadio sam se da u nekim zemljama Hrvati, bilo da su pripadnici autohtone manjine ili iseljenici, naprosto ne znaju hrvatski jezik i njihova djeca ne uče hrvatski jezik. Oni pjevaju hrvatske pjesme, ali ne razumiju što pjevaju“ – kazuje ovih dana predsjednik Republike Hrvatske.

odnose i ljude, političke igre i igrice te uske interese, ne tek naletjeti na nekoga u prolazu i postaviti naoko važno pitanje s ispraznim odgovorom kojim se ne odražava stvarnost i koji na medijskoj sceni zauzima minute i stranice. Treba itekako poznavati hrvatski jezik, biti izvrstan u njemu, bez kompleksa, da bi kao Hrvat u Mađarskoj obavljao posao u korist svoje zajednice. Danas je ta činjenica tek u drugom planu. Predočite si novinara, profesora, doktora sa slabim znanjem hrvatskoga jezika, njegove napisane ili izgovorene rečenice, naglasak, srž i strukturu pitanja, red riječi, i osobnu vjerodostojnost. Po nekima jedino mu svjetski jezici mogu pomoći u obavljanju „hrvatskog“ posla. Oni ne znaju onu „po njemu si sve što jesi“. Vjerojatno stoga što su tek počeli učiti, a svako učenje naporno je i teško. Nekima na žalost uopće ne ide od ruke.

Branka Pavić Blažetin

Budimpešta

Protuustavan zakon o medijima

Protuustavni su Zakon o medijima i Ustav medija, odnosno više odredaba Kaznenog zakona, a zakon o vjerskim zajednicama poništen je – stoji u obavijesti Ustavnog suda. Ustavni je sud tri zakona ocijenio protuustavnima. O primjedbama u svezi sa Zakonom o medijima i Ustavom medija Vijeće medija potvrdilo je: dobili su potvrdu.

U odluci koja je objavljena na internetskoj stranici Ustavnog suda, protuustavne su pojedine odredbe u svezi s reguliranjem sadržaja tiskanih medija, o zaštiti novinarskih izvora, te o obvezama davanja podataka medijskih servisa, odnosno odredbe u svezi s institucijom povjerenika za medije i objavljivanje vijesti.

Aktualno

Tibor Navracsics uručio priznanja za promicanje kulture i samobitnosti nacionalnih manjina

Zajedničkim zalaganjem možemo postati jaka, uspješna nacija – naglasio je Tibor Navracsics, ministar pravosuđa i javne uprave, 16. prosinca na svečanosti u povodu uručivanja priznanja za promicanje kulture i samobitnosti nacionalnih manjina u Mađarskoj, kojoj su nazočili László Szászfalvi, ministar za crkvena pitanja, nacionalne zajednice i civilno društvo, Zoltán Balog, državni tajnik za ujednačavanje razvijenosti regija, te dr. Csaba Latorcai, zamjenik državnog tajnika za razvoj civilnog društva.

Tibor Navracsics

Dobitnici Priznanja za promicanje kulture i samobitnosti nacionalnih zajednica u Mađarskoj, u društvu dužnosnika Ministarstva javne uprave i pravosuđa Republike Mađarske

Priznanje za promicanje kulture i samobitnosti nacionalnih zajednica u Mađarskoj dodjeljuje se osobama, organizacijama ili manjinskim samoupravama koji se svojim neumornim radom posebno ističu na polju promicanja interesa pripadnika nacionalnih zajednica u području javnog života, školstva, kulture, crkvenog života, znanosti, javnih glasila ili

U sklopu svečanosti u programu je nastupio gitarist i pjevač Marko Šteiner iz Hrvatskoga Židana

samoorganizacije u gospodarskim djelatnostima.

– Opet slavimo blagdan. U takvim prigodama izražavamo poštovanje onima koji su naš život, kulturu, svakodnevnicu učinili ljepšom, time osnažili i našu zajednicu – započeo je svoje svečano izlaganje Tibor Navracsics.

– Mađarska bi mogla postati uzorom raznolikosti – nastavio je ministar – naime nacionalne manjine stoljećima žive i obogaćuju se ovdje zajedno u miru. Stoljećima smatraju dvojezičnost prirodnom, kao pomoć u razumijevanju, u sporazumijevanju. Bilo je tragičnih godina s mnogo konflikata, no vjerujemo da narodima i nacionalnim zajednicama u Srednjoj Europi „suđeno” je da imaju miran suživot – naglasio je Tibor Navracsics, te nastavio: – Kada uručimo priznanja, nagra-

đujemo istaknutog predstavnika određene narodnosne zajednice. Njihova djelatnost postane simbolom i primjerom koji je vrsta putokaza zajednice, da se isplati učiti, da se isplati biti nadaren, naime ovi ljudi imaju budućnost u ovoj državi. Ovo priznanje ujedno je i priznanje za cijelu naciju, naime znači da zajedno možemo biti jaka nacija, koja se razvija.

Ove godine Nagradu za nacionalne manjine u Mađarskoj preuzeli su: István Szilveszter Balogh, novinar, osoba romskog javnog života, Piroska Bogdán, temeljna članica romske samoorganiziranosti, Ferenc Erdei, istaknuta

osoba na polju promicanja njemačke kulture, Dezső Gergely dušobrižnik, voditelj Misije budimpeštanskih Roma, dr. Sarolta Issekutz, utemeljiteljica Glavnogradskog armenskog kluba, István Oroján, umjetnik, član predsjedništva Kulturnog saveza mađarskih Roma, Selam Gabriella Pató, istaknuta predstavnik Roma u Mađarskoj, Ladislav Petro, istaknuta osoba slovačke pedagogije, Judit Kármán Szabó, stručnjakinja romskih pitanja s pet diploma. Priznanja su uručena i Srpskom kazalištu u Mađarskoj i Bugarskome folklornom ansamblu Jantra.

- hg -

Foto: I. Jakšić

Raspisan natječaj za nagradu „Goran” za mlade pjesnike

ZAGREB, (Hina) – Studentsko kulturno-umjetničko društvo «Ivan Goran Kovačić» raspisalo je natječaj za nagradu «Goran», koja se tradicionalno dodjeljuje mladim pjesnicima za neobjavljeni rukopis u okviru pjesničke manifestacije „Goranovo proljeće”. Nagrada se raspisuje kako bi se poticalo stvaralaštvo mladih pjesnika u Hrvatskoj i svim prostorima na kojima postoji književna aktivnost na hrvatskom jeziku, među Hrvatima koji žive izvan teritorija matične zemlje, odnosno među iseljenicima – stoji u današnjoj obavijesti Društva. Na natječaju, koji je otvoren do 10. siječnja, mogu sudjelovati pjesnici do 30. godine života, koji još nisu objavili knjigu pjesama, a trebaju poslati cjelovit rukopis pjesničke zbirke. Uz to treba priložiti kratak životopis i adresu stanovanja, a žiri, u kojemu će biti suvremeni hrvatski književnici, predložiti će najboljega mladog pjesnika za nagradu, odnosno objavljivanje njegove prve knjige. Pjesme se šalju na adresu SKUD „Ivan Goran Kovačić” s naznakom 'za natječaj' (Opatovina 11, Zagreb) ili na e-mail: info@igk.hr (u wordu). Goranovo je proljeće hrvatska pjesnička manifestacija koja se održava 21. ožujka, na prvi dan proljeća i dan rođenja Ivana Gorana Kovačića, u njegovu rodnom Lukovdolu. U programu sudjeluju brojni ugledni pjesnici, a poseban je događaj uručenje pjesničke nagrade „Goranov vijenac” za cjelokupni pjesnički opus te nagrade „Goran” namijenjene mladim pjesnicima.

Ponovljena skupština Bunjevačke čitaonice u Baji

Izabrani novi predsjednik i dopredsjednici, rasprava o budućnosti udruge

Pošto 11. studenoga nije bilo kvoruma, 26. studenoga sazvana je ponovljena skupština Udruge Hrvatskoga kulturnog središta „Bunjevačka čitaonica“, koja je održana u prostorijama sjedišta, u Čitaoničnoj zgradi u Ulici Szabadság 84. Pozivu se odazvalo 46 članova, a na skupštinu je došlo i sedam ne-članova.

Pošto je Skupština prihvatila predloženi dnevni red, prema pismenom prijedlogu naznačenom u pozivnici (1. Utvrđivanje stvarnog broja članstva, 2. Uvjeti djelovanja udruge, 3. Personalna pitanja i 4. Razno), a zatim izglasovala da se rad nastavi na zatvorenoj sjednici, ne-članovi su napustili dvoranu, uz primjedbu da će svoje mišljenje o udruzi izložiti putem tiska.

Kako smo saznali, u okviru prvoga dnevnoga reda utvrđeno je da prema pristupnicama udruge ima sveukupno 107 članova, a na temelju istoga broja 11. studenog nije bilo kvoruma.

Zatim je otvorena rasprava o uvjetima djelovanja udruge, nakon čega je Skupština donijela odluku o pokretanju pregovora s Hrvatskom državnom samoupravom o mogućnostima preuzimanja Bunjevačke čitaonice na održavanje, a za vođenje pregovora povjerala Predsjedništvo udruge.

Pošto se dosadašnja predsjednica Angela Šokac Marković odrekla obnašanja predsjedničke dužnosti, zbog sukoba interesa, budući da „nije sretno“ da je i predsjednica Hrvatske manjinske samouprave grada Baje, i dopredsjednica Hrvatske državne samouprave, došlo je do izbora novih čelnika. Prije godinu dana na Izornoj skupštini za novu predsjednicu Bajске bunjevačke čitaonice izabrana je Angela Šokac Marković, a za tajnika Miroslav Šibalin. Za tri dopredsjednika, koji po statutu zajedno s predsjednikom i tajnikom čine petočlano vodstvo, izabrani su Ivan Babić, Roland Agatić i Antun Gugan. Tako je za novog predsjednika izabran dosadašnji dopredsjednik Antun Gugan, a za nove dopredsjednike Stipan Šokac i Šandor Trskić.

Predsjednica Hrvatske manjinske samouprave grada Baje Angela Šokac Marković, odsada samo članica bunjevačke udruge, najavila je kako će se Veliko prelo u Baji prirediti 28. siječnja 2012. godine u Bačkoj palači kulture.

Angela Šokac Marković, dosadašnja predsjednica:

U okviru druge točke dnevnoga reda postavilo se pitanje budućnosti i održavanja Bunjevačke čitaonice jer održavanje sjedišta i zgrade zahtijeva odgovarajuća financijska sredstva. Zahvaljujući potpori Gradske

samouprave osuvremenjeno je centralno grijanje zgrade, ali ubuduće zbog financijskih poteškoća ne možemo računati na veću gradsku potporu. Hrvatska manjinska samouprava grada Baje lani, ali i u proteklom ciklusu, sa po 200 tisuća forinta podupirala je djelovanje udruge. Buduća je potpora upitna. Razmišljali smo o raznim rješenjima, ali dugoročno održavanje moguće je samo ako se preda na održavanje. Stoga smo predložili predaju udruge, odnosno zgrade na održavanje Hrvatskoj državnoj samoupravi, a Skupština je odlučila da se pregovori povjere Predsjedništvu Bunjevačke čitaonice. Naime prošlogodišnje djelovanje udruge i održavanje zgrade, koje nas je stajalo 200 tisuća forinta, pokazalo se nedostatnim. Za ozbiljan rad potrebna su znatno veća sredstva. Nažalost, prihod od članarine, razne potpore putem natječaja ne mogu osigurati uvjete za nesmetani rad, ako želimo da rad bude uspješan i na razini. Trebamo zahvaliti Gradskoj samoupravi i na tome što nam je, ukidanjem Centra za slobodno vrijeme, od 1. stude-

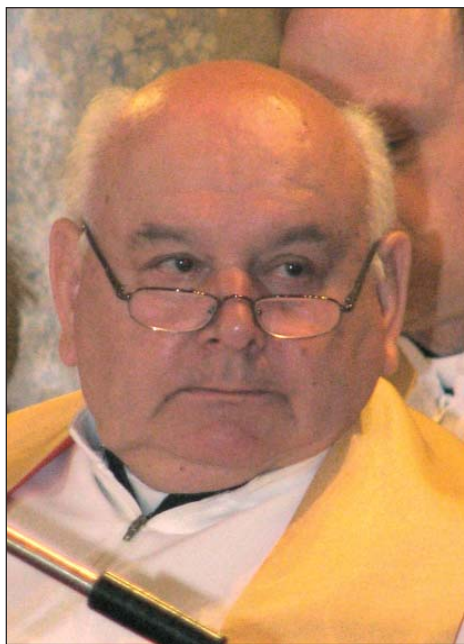

Iz naše arhive – Ljetos je proslavljena stota obljetnica zgrade Bunjevačke čitaonice u Baji, ujedno se prisjetilo istaknutoga hrvatskog rodoljuba i nekadašnjeg čelnika bunjevačke udruge Mišu Jelića (Santovo, 1881–Baja, 1961)

noga prošle godine osigurala stalno zaposlenu osobu, Miroslava Šibalina, koji će pomagati rad udruge, ali i osigurati da zgrada bude redovito otvorena. Ponuđena nam je i pomoć javnih radnika oko njezina spremanja i uređivanja.

Antun Gugan, novi predsjednik:

Obiteljskim podrijetlom vezan sam za bunjevačkohrvatske tradicije. Još 1989. godine, kao svirač, uključio sam se u život Čitaonice koja je u to vrijeme bila vrlo dobra zajednica, i danas se rado prisjećam tih dana. Na temelju toga prihvatio sam zamolbu, ali odlučujućim se pokazao zajednički rad i program Predsjedništva koje je izabrano lani, kada sam shvatio da bunjevačka udruge ima budućnost, ako postoji zajedništvo i zajednički cilj, što je zalag budućnosti. Kao ciljeve postavio sam izgrađivanje zajednice, vrbovanje novih članova, i oživljavanje života udruge. Da bismo sve zainteresirane obavijestili o našim programima, planiramo pokretanje internetske stranice, a sve će biti dostupno i u sjedištu naše udruge.

Dr. Jive Šmatović zbog svoje bolesti nije mogao doći ni u Stari Grad, niti na Undu

Hrvatska samouprava Jursko-mošonsko-šopronske županije, na čelu sa Štefanom Kolosarom, ljetos je po peti put podilila nagrade „Za Gradišćanske Hrvate“. Prvi nagradjenik, Franjo Pajrić st. iz Koljnofa, je na adventskoj svetačnosti u Starom Gradu, 3. decembra, u subotu, prikzeo priznanje od Jožefa Tolnaia, dopredsjednika Hrvatske samouprave u dotičnoj županiji. Franjo Pajrić kulturni djelatnik, aktivist i čuvar hrvatskoga jezika i kulture u Koljnofu, rođen je 1940. ljeta. Kot mladi učitelj u mjesnoj školi učio je generacije na očuvanje materinskoga jezika. Osnivač i prvi predsjednik je bio Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, a zvana toga mnogo ljet je djelovao i kot predsjednik Koljnofskoga hrvatskoga društva. Njegova je zasluga i osnivanje koljnofskih tamburašev 1970-ih ljet. Kot predsjednik mjesne hrvatske

„Za Gradišćanske Hrvate“

Dobitnici Franjo Pajrić st., Jive Šmatović i Štefan Kolosar

Franjo Pajrić st. je nagradu prikzeo u Starom Gradu od Jožefa Tolnaia (Foto: Petar Tyran)

civilne organizacije sazidao je brojne kontakte s matičnom zemljom, tako imaju Koljnofci danas još uvijek odlične privatne i društvene veze s Buševcem, Gračanci i Bibinjci. Na sredini osamdesetih ljet je postao ravnatelj koljnofske osnovne škole ku je peljao sve do svojega umirovljenja. Na sredini 1990-ih ljet je na njegovu inicijativu i službeno zapečaćeno prijateljstvo med koljnofskom i buševčkom školom. I danas aktivno sprohadja hrvatski žitak ne samo svojega rodnoga sela nego i u cijelom svojem Gradišću i čestokrat daje kritične izjave i zavolj zanemarenja materinske riči.

Štefanu Kolosaru je uručena nagrada tajedan dan kasnije, prilikom adventskoga koncerta u svojem rodnom selu na Undi. Kot predsjedniku Hrvatske samouprave dotične županije, onda su zastupniki ovoga tijela

izglasali ovo odličje kad on zbog svoje bolesti nije mogao biti nazočan na sjednici. Kako je rekla Marija Pilšić, zastupnica Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije, pri undanskom svečevanju, Štefan Kolosar zaistinu živi za hrvatstvo. Jur trideset i sedmo ljetu pelja Hrvatsko kulturno društvo Veseli Gradišćanci na Undi, djela na zbrajanju i spašavanju prvenstveno mjesnih običajev. Folklorno djelovanje je forsirao i jedno vrime i peljao i u Umoku, kasnije pak u Gornjem Četaru, ki tančoši su postali poznati i po njegovi koreografija. Uza to je predsjednik Hrvatske manjinske samouprave na Undi, ali i Hrvatske samouprave u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji jur u drugom ciklusu. 2000. ljeta je od Ugarskoga prosvjetnoga instituta odlikovan nagradom Pro Cultura Minoritate Hungariensis. Njevo društvo jako čuda djela, ima zlatnu kvalifikaciju i brojna priznanja.

Treći nagradjenik zbog svoje bolesti nije mogao doći ni u Stari Grad, a niti na Undu, tako je njegovo priznanje prikzeo židanski farnik Štefan Dumović ki će mu i dostaviti u Juru. Za dr. Jive Šmatovića je govorio Štefan Kolosar. Kanonik i teološki profesor dr. Jive Šmatović na jurskoj biskupiji je odgovoran za hrvatstvo i večljetni organizator je velikoga marijanskoga shodišća Gradišćanskih Hrvatov, prve majuške nedilje u Juri. Rodio se je 1942. ljeta u Bizonji, maturirao je u Starom Gradu, a 1966. su ga posvetili za duhovnika. 1971. ljeta je doktorirao iz teologije u Budimpešti, potom je dospio u Rim. Od 1982. ljeta je profesor Katoličkoga sveučilišća Péter Pázmány u Budimpešti ter i u jurskom seminaru. Dosad su mu izdane dvi svete knjige.

Svim trim odlikovanim Gradišćanskim Hrvatom čestitamo!

Štefanu Kolosaru su uručili priznanje u rodnom mu selu na Undi, Marija Pilšić i Jožef Tolnai

Hrvatski Božićni koncert u pečuškoj Koncertnoj dvorani „Kodály”

Pečuški gradonačelnik dr. Zsolt Páva, generalna konzulica Ljiljana Pancirov te predsjednik Skupštine HDS-a i predsjednik pečuške Hrvatske samouprave Mišo Hepp

Dudaš Pavo Gadanji te prijatelji Andor Véghe i Franjo Dervar Kume

U organizaciji i uz potporu Fideszova zastupnika, u Skupštini grada Pečuha Joze Harija, podrijetlom Hrvata, i njegovim zalaganjem te uz potporu Zajednice podravskih Hrvata, i zalaganjem njezina predsjednika Joze Solge kao i Hrvatske samouprave Šomođske županije, 20. prosinca, organiziran je veličanstveni Božićni koncert u Koncertnoj dvorani „Kodály”. Zvijezda je koncerta bio Krunoslav Kićo Slabinac uz pratnju Tamburaškog sastava Prijatelji iz Đakova, a nastupili su i domaći izvođači: Orkestar Vizin, glumac Slaven Vidaković, martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni”, pečuški Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, KUD Tanac, te dudaš

Pavo Gadanji uz pratnju Andora Véghe i Franje Dervara

Glumac Slaven Vidaković kazivao je stihove Josipa Gujaša Đuretina

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe iz Pečuha i Orkestar Vizin

*Krunoslav Kićo Slabinac i đakovački
Tamburaški sastav „Prijatelji”*

*Dečki KUD-a Tanac plesali su
bunjevačke plesove*

Ženski pjevački zbor „Korjeni” iz Martinaca

Kume. Voditelj programa bio je televizijski voditelj Ivan Guban. U spomenutoj dvorani okupilo se osamsto posjetitelja kako bi u više od tri sata programa uživali u nastupu mnogobrojnih izvođača koji su nas uveli u predbožićno ozračje i poklonili nam nezaboravan događaj okupljanja i druženja. Glavni je pokrovitelj Koncerta bio pečuški gradonačelnik dr. Zsolt Páva uz pokroviteljstvo generalne konzulice Ljiljane Pancirov. Nazočnima su se obratili prigodnim riječima gradonačelnik Pečuha dr. Zsolt Páva, generalna konzulica Ljiljana Pancirov te predsjednik Hrvatske državne samouprave ujedno i predsjednik Hrvatske samouprave grada Pečuha Mišo Hepp. Potporu održavanju Koncerta pružili su: Skupština grada Pečuha, OTP Banka, Digisztár Iroda tehnika, VégenVan Kft., Hrvatska državna samouprava, Udruga baranjskih Hrvata, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, pečuška Hrvatska samouprava, Hrvatska samouprava Baranjske županije, Savez Hrvata u Mađarskoj.

Medijski pokrovitelji Koncerta bili su: Pécs Média Központ, Croatica Non-profit Kft., Hrvatski glasnik, Radio Croatica.

*bpb
Foto: Ákos Kollár i Anita Mandić*

*Glavni organizatori hrvatskoga Božićnog koncerta u pečuškoj
Konzertnoj dvorani „Kodály” Jozo Hari, zastupnik u Skupštini
grada Pečuha, Jozo Solga, predsjednik Zajednice podravskih
Hrvata, u društvu generalne konzulice Ljiljane Pancirov*

Nekoliko misli povodom nazočnosti na hrvatskim zornicama u Hrvatskom Židanu

U Hrvatskom Židanu prvi sam put bio kao gimnazijalac budimpeštanske Hrvatsko-srpske gimnazije kada nas je naša razrednica Matilda Bölcs (Berzlanović), rodom iz toga ubavog sela. sredinom 70-ih godina prošloga stoljeća autobusom povela na izlet u Gradišće.

Od toga vremena prošlo je trideset i pet godina, a meni se, hvala dragom Bogu, ponovno ukazala nesvakidašnja prilika da mogu, ako Bog da, tijekom četiri školska semestra mjesečno odlaziti u Židan gdje s našom novom lektoricom za hrvatski jezik Odjela za narodnosne i strane jezike pri Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji, Zagrepčankom Natašom Veinović, držimo konzultacije onima našim Hrvatima kojima glede njihove druge diplome te konzultacije još nedostaju. Lektorica Nataša Veinović u tom svojstvu bila je i u glavnom gradu Makedonije, u Skoplju, u ukrajinskom Lavovu te u kineskome glavnom gradu Peking.

Hrvatski Židan, kao što znamo, nalazi se nedaleko od Kisega gdje je 1532. godine Senjanin Nikola Jurišić u borbi protiv Turaka proslavio svoj mali, ali hrabri hrvatski narod.

Kada sam već u Židanu/Židnu, mislio sam u sebi, otići ću na hrvatske zornice koje se ondje održavaju u šest sati ujutro. Tako sam i učinio tijekom dvije subote, kada smo ondje obavljali svoj posao. Gledajući velečasnog Štefana Dumovića kako svetu misu govori na gradišćanskohrvatskom idiomu i slušajući pjevanje vjernika čije su hrvatske pjesme projicirane na platno, imao sam dojam da sam se u vremenu petsto godina vratio unazad. Sve je bilo lijepo, pobožno i hrvatsko. Ganutljivo. Otac Dumović me je na moju molbu čak i ispo- vijedio na hrvatskom, a i kao gosta iz Bačke pozdravio pred cijelim na zornici nazočnim pukom. Gradišćanci su stvarno vrlo gostoljubiv narod. To sam osjećao i na župnom dvoru kamo me je otac Dumović nakon mise pozvao na kupicu rakije, a i onda kada nas naše studentice vode na ona mjesta u svome kraju koja prema njima svakako moramo pogledati. Tako smo naprimjer u Prisići imali čast pogledati Muzej sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, a prije negoli su nas ugostili u prisičkome hrvatskom restoranu, gdje na zidu ugledasmo velik križ, isto kao prije nekoliko godina i u koljnofskom hrvatskom restoranu „Levanda“, bili smo pozvani u prekrasnu crkvu toga sela, i to predvečer, možemo reći u noći. Zavidjeli smo Prisičanima što oni svakoga tjedna barem jedanput imaju priliku odozgo vidjeti panoramu svoga sela budući da se njihova crkva nalazi na uzvišici. Naša se domaćica našalila govoreći nam da oni svaki put kada idu na svetu misu, idu malko kao na Golgotu.

Dok sam poslije večere, prije spavanja šetao ulicama Hrvatskog Židana i gledao veliku betlehemsku štalicu na obali Gospinog potoka, divio se na Kisečkom brdu postavljenom velikom plavo-bijelo osvjetljenom križu, razmišljao sam o tome kako je veličanstveno i poštovanja vrijedno što se ta naša hrvatska etnička skupina, eto, već petsto godina u našoj novoj domovini sačuvala, i poželio im da se ni ubuduće ne umore u nastojanju čuvanja svoga hrvatskoga manjinskog identiteta.

Gradišćanci, čestitamo vam i hvala na gospoprimestvu.

U Baji, u došašću godine Gospodnje 2011.

U ime Odjela za hrvatski jezik:

Živko Gorjanac

Betlehemari KUD-a Tanac

S Orkestrom Vizin i gajdašem Andorom Véghom Betlehemari KUD-a Tanac (dečki) već više od jednoga desetljeća obilaze domove Hrvata u okolici Pečuha i u Podravini. Tako su 21. prosinca betlehemarili u kozarskom domu kulture; istoga dana u Kulinju kod hrvatske obitelji Barić, 22. prosinca u Šarošu, a 23. prosinca u Lukovišću te u Novom Selu kod obitelji gajdaša Pave Gadanjija. Bili su i kod prijatelja u selu Dražu (Hrvatska).

Anica Petreš Németh dobitnica Odličja „Za Budimpeštu“

Gradonačelnik Budimpešte István Tarlós odličje „Za Budimpeštu“ uručuje umirovljenoj ravnateljici budimpeštanskog HOŠIG-a Anici Petreš Németh

Sredinom studenoga Samouprava grada Budimpešte dodijelila je odličja „Pro Urbe“, „Za Budimpeštu“, „Za šport László Papp – Budimpešta“ i „Gábor Zalai – za jednake mogućnosti Budimpeštanaca“, koja se dodjeljuju odlukom Skupštine narečene Samouprave, a uručuje ih gradonačelnik István Tarlós. Ove je godine Odličje „Za Budimpeštu“ primilo dvadeset i šest osoba, među njima i umirovljena ravnateljica budimpeštanskog HOŠIG-a Anica Petreš Németh.

Poslije Osnovne škole u Kačmaru i budimpeštanske Hrvatsko-srpske gimnazije, diplomu profesora kemije i biologije stekla je u Zagrebu. Uposlila se u spomenutoj ustanovi, koja je nakon izvjesnog vremena postala Hrvatskom školom. Mnogi njeni učenici danas su priznati liječnici, biolozi ili kemičari. Više od trideset i šest godina radila je na pedagoškom polju, te tri godine bila ravnateljica budimpeštanskog HOŠIG-a. Odličje „Za Budimpeštu“, priznanje je za njezin pedagoški rad, za njegovanje hrvatskoga jezika i hrvatskih običaja te za razvoj hrvatsko-mađarskih veza. „Mislim da je ovo odličje priznanje našoj cijeloj hrvatskoj zajednici jer bez njene pomoći sve to ne bih mogla ostvariti. Odista sam bila iznenađena, ali me je odlikovanje i obradovalo“ – reče za naš tjednik gđa Németh. Od rujna je u mirovini, ali i dan-danas je aktivna. Na čelu Hrvatske samouprave grada Budimpešte i Hrvatske samouprave XI. okruga sudjeluje i organizira mnoštvo programa i priredaba. Od 2008. godine nositeljica je i priznanja grada Trogira budući da već niz godina uspješno surađuju s Hrvatskom samoupravom XI. okruga. Anica Petreš Németh jedina je dobitnica u nas tako visokog priznanja grada Budimpešte. Čestitamo i želimo joj mnogo zdravlja, uspjeha i ustrajnosti!

k. g.

Trenutak za pjesmu

Viktor Vida

Tri kralja

PRVI kralj napuni pješčanik:
Sad počinje vrijeme.

Drugi tromer natovari deve
Arabijom mirisavih ulja.

Treći vreb zračak premaljeća.
Sluh napreže: klanjaju se palme.
Na kažiprst mu kao soko lovcu
Slijeće pitom čuk.

Tajanstvena se pustinja oziva.

Svečana i otprta sjednica HMS-a

Brigovićeve gusle darovane Petrovom Selu

Hrvatska manjinska samouprava Petrovoga Sela, na čelu s Anom Škrapić-Timar, pozvala je sve zainteresirane stanovnike 2. decembra, u petak uvečer, u mjesni kulturni dom, na svečanu i otprtu sjednicu spomenutoga tijela, s ciljem da se glasači informiraju o dosadašnjem djelovanju, financijskom položaju ter predviđenim plani ovoga manjinskoga zastupništva. Predsjednica je izjavila da sva djela i aktivnosti su htili dalje nositi i ovo ljeto, što su im ostavili precizni, ki se vežu uz jezik, programe, priredbe i kulturne tradicije. Smanjena državna potpora za manjinske samouprave od kih 200 000 Ft, kako je rekla Anica Škrapić-Timar, je jako malo k tomu da se ostvaruju velike želje.

Darovatelj Lajoš Brigović sa zastupnici petrovskog HMS-a, sliva Andrašom Handlerom, Anom Škrapić-Timar i Rajmundom Filipovićem

– U Petrovom Selu, Seoska samouprava materijalno ne more podupirati HMS, kot recimo u Koljnofu ali u veći gradi, oni su srićniji od nas, ali mi se nećemo tužiti, iako nasrid ljeta naš račun je bio skoro prez filera“ – smo čuli od peljačice. U raspodiljenju dodatne državne potpore petrovski HMS je dobio u cijelom orsagu drugu najveću svotu od 2.178 511 Ft. – Sad na jedno vrime ne praha nas glava boliti! – komentirala je tu radosnu vist predsjednica, ka je veljek obrnula rič na cjeloljetno djelovanje. HMS je ovo ljeto po četiri put izdao Petroviski glasnik, kojemu je ovo 18. ljeto i koji se je preporodio u ovom kraćem vrimenu, uz grafično oblikovanje Tamaša Teklića i sadržajno proširenje glavne urednice, Ane Škrapić-Timar. Po drugi put je izdana knjižica s hrvatskim dičjimi pjesmami i cedejkom pod naslovom *Govori glasno!* Samouprava je ljetos ponovo sastavila zidni kalendar za 2012. sa šarenim fotografijama Petroviščanov o rodnom kraju. Kalendar stoji 1600 Ft, koji je kot dar predan toga dana autorom slik. HMS je financijski potpirao 20. obljetnicu Igrokazačkoga društva, putovanje dice u Santovo i Budimpeštu na hrvatska natićanja, na Mikulinju je kupio čuvarnici i školi magnetofon, sastavio i izdao molitveni list za starje stanovnike na Božić. Slično kot i u prethodni ljeti i ovput je HMS kupio sto Hrvatskih kalendarov, što će dobiti svaka hrvatska familija u ovom selu. Podupirano je takaj izdanje CD-ploče tamburaškoga sastava

Koprive. Informacijski list s oglasi i programi Teletekst na kablovskoj televiziji od ovoga ljeta riktaju Rajmund Filipović i Petar Temmel (ki je i kameran Lipa televizije). Studio koji se je nalazio u Općinskom stanu HMS je dao najzad vlasniku, mjesnoj Samoupravi, i po zaufanju, TV Lipa će dobiti novi studio u obnovljenom kulturnom domu. Med plani ovoga tijela je izdavanje dnevnika staroga školnika, Ivana Nemeta, komu je bila 50. obljetnica smrti prošlo ljeto. Svota od 112 000 Ft je dobivena na natićanju, ali trenutačno se čeka još na stručni pregled dotičnoga materijala. Na fašenski bal je HMS poslao vridnu tombolu, primljena je u selu na prezentaciji bojnih knjig sisačka delegacija, nastupali su pečuški kazalištarci čiji putni strošak je nosio HMS. Na razne načine je podupiran veliki susret ognjogasnih društav, gostovanje školarov iz Donje Zeline, PETNO-festival, športski dan, a školari 8. razreda Balint Hooš i Ana Haklić su zaslužno dobili i hrvatski dar na kraju školskoga ljeta. Bogati štand je nosio HMS na I. Gradiščanski sajama u Koljnof, a neizostavljeni sponzor i pokrovitelj je bio i na trgadbenoj povorki, 25. obljetnici zbora Ljubičića, na svetačnosti 20. jubileja Odsjeka kroatistike u Sambotelu, a ov misec je na Mikulinju napunio vriće svim školarom i mališanom u čuvarnici. Na ovoj sjednici je predsjednica posebno zahvalila Lajošu Brigoviću iz Hrvatskoga Židana, slikaru i skupljaču narodnoga blaga, ki je Hrvatskoj manjinskoj samoupravi u Petrovom Selu darovao 26 narodnih glazbalov. Gusle su kupljene tijekom mnogih ljet na pijaci i razni mjesti iz vlašćih pinez Lajoš bačija, zato je on mislio da će ovo svoje vridno imanje pokloniti Petrovom Selu, kade je mnogo sviračev. Kako je rekla Ana Škrapić-Timar, gusle će dobiti svoje stalno mjesto u obnovljenom kulturnom domu, a na svečanom otvaranju predviđena je i izložba slikara Lajoša Brigovića. Što naliže dojdue ljeto, spomenuta je 60. godišnjica HKD Gradišće, na protuliće izlet u Hrvatsku (kojega smo svako ljeto imali u organizaciji HMS-a) i jur gori navedeno izdanje dnevnika Ivana Nemeta. Još jednoč je predsjednica svim zahvalila pomoć i potporu ter sudjelovanje, a uz kupicu zakipljenoga vina ter pogačov, u ime svih nazoćnih zastupnikov, zaželjla svim nazoćnim i njevim familijam blažene božićne svetke ter srićno Novo ljeto.

Iz povijesti Hrvatskoga glasnika

Podravski mozaik

(...)

Zima u Križevcima

Križevački načelnik Jenő Brezovics u županjskom listu Új Dunántúli Napló kaže: „Već mađarski odgovaraju“. U ovome malom podravskom naselju, čija je mjesna samouprava ujedno i hrvatska manjinska, živi nešto više od 170 duša. Križevci spadaju pod martinačko bilježništvo kao i katolički vjernici koji pripadaju martinačkoj župi i svećeniku Norbertu Nagy. Danas u selu živi 27 stanovnika mlađih od 18 te 46 stanovnika starijih od 60 godina. Naši mlađi, nažalost, sve manje govore materinskim jezikom, odgovaraju nam na mađarskom, kaže križevački načelnik za županjski list. Tako i materinski jezik i kultura dolaze u opasnost. Križevci su jedan od otoka hrvatskog postojanja u Mađarskoj, ističe križevački načelnik. Teško se dolazilo do Križevaca, nedjeljom autobus ne dolazi u selo, a i veza, odnosno cesta s Martincima je samo jedan trak i u lošem je stanju. Autobusi i ne prometuju po njoj. Križevcima pripadaju i Drvljanci koji su, kako u šali kaže križevački načelnik, poznatiji od Križevaca. Iz Križevaca se ne može izravno doći do Drvljanaca, tek preko Starina i Martinaca, i to biciklističkom stazom. Unatoč svemu Križevćani žele u Drvljancima obnoviti zvonik, i to do blagdana i hodočasnog dana Presvetog Srca Isusova, žele da što više naših Hrvata hodočaste u Drvljance. A sve to i u nadi kako će baš kod Drvljanaca na Dravi opet biti prijelaz na drugu obalu. Radi se na obnovi doma kulture u naselju gdje bi se okupljali i stari i mlađi, uređena je klupska prostorija, knjižnica, liječnička ordinacija, a žele uskoro početi radove i na obnovi unutrašnjosti seoske crkve.

Gregeš

(Hrvatski glasnik, 2006/3)

Gusle Lajoša Brigovića darovane Petrovom Selu

-Tiho-

Javna tribina i Županijski hrvatski dan u organizaciji Hrvatske samouprave Baranjske županije

Hrvatska samouprava Baranjske županije 25. studenoga u salantskom domu kulture priredila je obvezatnu godišnju javnu tribinu te Županijski hrvatski dan. Nakon izvješća o ovogodišnjem radu Hrvatske samouprave Baranjske županije koje je podnio predsjednik samouprave Mišo Šarošac, dok su u publici sjedila tri zastupnika spomenute samouprave: Vera Kovačević, Ljubica Weber i Stjepan Blažetin, a odsutni su bili zastupnici Ladislav Kovačević Zoltan Horvat i Tomislav Tarađija, tako da je javna tribina imala baš onaj minimalni kvorum za svoje održavanje, uručena su odličja „Za baranjske Hrvate“ Hrvatske samouprave Baranjske županije, a potom je slijedio Županijski hrvatski dan uz program KUD-ova Tanac i Marica, Orkestra Vizin. Slijedila je zajednička večera, zatim pak plesačnica i bal uz „Vizinovu“ svirku.

Javna tribina

Nazočne u salantskom domu kulture pozdravio je predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac u društvu salantskog načelnika Zoltána Dunaia, predsjednika salantske Hrvatske samouprave Mije Štandovara te predsjednika HDS-a Miše Heppa. Svi su oni imali priliku obratiti se publici. Potom je u ime Hrvatske samouprave Baranjske županije njezin predsjednik Mišo Šarošac podnio izvješće.

Hrvatska samouprava Baranjske županije djeluje u drugom samoupravnom mandatu i svoju osnivačku sjednicu održala je 21. siječnja 2011. sa sedam članova, izabrala predsjednika i dopredsjednika te osnovala nadzorni odbor s tri člana.

U 2011. godini Samouprava, uz osnivačku, imala je šest sjednica na kojima je doneseno 30 odluka, a jednom je sazvana i izvanredna sjednica, ne u sjedištu Samouprave na Széchenyievu trgu, nego u prostorijama Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa. Donesene odluke u prvom redu odnosile su se na djelovanje samouprave, koje prema zakonskim propisima mora biti usklađeno s javnim državnim organima. Tako je Samouprava pregledala i odobrila svoj statut, te preko godine više puta mijenjala financijski obračun. Dano je mišljenje o naredbi o proračunu Samouprave Baranjske županije o 2011. godini, a Samouprava je bila obaviještena o stanju međunarodnih kontakata Samouprave Baranjske županije, i o planiranim djelovanju na tome polju u 2011. godini.

Prihvaćena je izmjena sporazuma između Hrvatske samouprave Baranjske županije i Samouprave Baranjske županije. Bit je sporazuma osiguravanje administrativnih i tehničkih uvjeta djelovanja, sudjelovanje u radu odbora i Skupštine Samouprave Baranjske županije, stručna pomoć Hrvatske samouprave Baranjske županije, sadržajna suradnja na polju prosvjetnog rada i kulture.

Hrvatska samouprava Baranjske županije donijela je i odluku o članstvu u udruzi imena Organizacija hrvatskih Samouprava Baranjske županije. Izražena je namjera suradnje s legalnim političkim tijelima Mađara u Hrvatskoj radi usklađivanja obostranih interesa.

Dana 13. srpnja u posjetu Samoupravi Baranjske županije bio je Vladimir Šišljagić, župan Osječko-baranjske županije. Dogovarana je moguća suradnja. Suradnja Samouprave Baranj-

iznos od 50 tisuća forinti. Ove su godine nositelji nagrade Ženski pjevački zbor „Korjeni“ i KUD „Marica“ iz Salante.

Ženski pjevački zbor „Korjeni“

Jednom sam napisala kako je ponos Podravine, Ženski pjevački zbor „Korjeni“ iz Martinaca, simbol života u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Zbor je 2011. godine slavio 15. rođendan. Dana 19. travnja 1996. godine u Martincima je priredeno „Hrvatsko veče“. Tada je svoj prvi nastup imao novoutemeljeni Ženski pjevački zbor „Korjeni“, osnovan petnaestak dana prije. Zbor je utemeljen na poticaj Jozef Harija, tadašnjeg ravnatelja martinačke škole. Okupljao je sedamnaest žena, poradi čuvanja od zaborava starih martinačkih pjesama.

Utemeljenome Zboru potporu je dala mjesna samouprava, na čelu s tadašnjim načelnikom Pavom Gujašem, i tako su „Korjeni“ počeli djelovati radi njegovanja i širenja zavičajnih narodnih pjesama i običaja. Zbor danas djeluje u sastavu KUD-a „Martinci“, a od 1997. godine vodi ga Kristina Gregeš Pandur. Tijekom 15 godina Zbor je postao zaštitnim znakom i ponosom ovoga hrvatskoga sela, i cijele Podravine, ne samo u domovini Mađarskoj i među Hrvatima u Mađarskoj nego i diljem matične domovine Hrvatske.

Članice Zbora u proteklih petnaest godina imale su bezbroj nezaboravnih nastupa, sudjelovale su brojnim radijskim i televizijskim emisijama. Tonske snimke i mnoštvo fotografija i novinskih napisa čuvaju uspome-

ske županije plodna je sa Zadarskom županijom, pri čemu Hrvatska samouprava Baranjske županije daje punu ljudsku i logističku podršku i sudjeluje u organizaciji međusobnih kontakata i programa.

Na poticaj Hrvatske samouprave Baranjske županije i Njemačke samouprave Baranjske županije, na glavnim ulaznim cestama, na granicama županije smještene su pozdravne ploče i na hrvatskom jeziku. Tako nešto nije učinjeno po našim saznanjima nigdje drugdje u Mađarskoj, tako da je ova pobuda prva takve vrste koja je i ostvarena u Mađarskoj. Troškove postavljanja šest ploča snosila je Hrvatska samouprava Baranjske županije. Kao i svake godine, i ove je raspisan natječaj za pomaganje kulturnih, školskih i vjerskih sadržaja, putem kojeg je potporu dobilo 19 organizacija ili samouprava.

Godine 2011. Samouprava je gospodarila s 419.000 Ft normative potpore, i osim toga s 914.000 Ft državne potpore za djelatnost uz potporu Samouprave Baranjske županije u iznosu od dva milijuna forinti.

Uz narečeno, i ove je godine raspisano predlaganje za nagradu „Za baranjske Hrvate“ koju je prije nekoliko godina utemeljila Samouprava. Uz plaketu nagrađeni dobivaju i

Plesači velike skupine KUD-a Marica

ne. Zbor je redoviti sudionik hrvatskih balova, susreta zborova, međunarodnih smotri folkloru, priredaba u svim hrvatskim naseljima u Podravini i diljem Mađarske. Godine 1997.

imali su zajednički nastup s KUD-om Tanac u Zagrebu, bili su gosti KUD-a „Ivan

Srednja skupina KUD-a Marica

Goran Kovačić” te su s njima izdali zajedničku CD-ploču. Godine 2001. na natjecanju pjevačkih zborova u Serdahelu, Zbor dobiva zlatnu kvalifikaciju. Njeguju stručne i prijateljske odnose s vokalnom skupinom „Vinodolke“ iz Grižana, surađuju sa svim folklornom društvima u mađarskome, ali i u hrvatskom dijelu Podravine. Članice su se izmjenjivale tijekom proteklih 15 godina, mijenjao se i repertoar, uz podravski melos i pjesmu, pjevaju pjesme iz svih hrvatskih krajeva. Danas su članice Zbora osam Martinčanaka: Kristina Gregeš Pandur, Đurđa Sigečan, Marica Đimeši, Marica Ovari, Rita Bella Ronta, Mária Pécsvári, Beatrix Varnai, Žuža Barić. Na nastupima Zbor često prati „njihov“ orkestar, što ga čine: Levente Varnai, Ambruš Sigečan, Atila Kuštra i Jozo Kovač. Oni su skupa zabilježili stotine i stotine nastupa te su pokretači niza aktivnosti i programa hrvatskoga sadržaja u Martincima.

Motori pokretači brojnih aktivnosti KUD-a Marica jesu aktivne Hrvatice Brigita Štivić, Judita Šokac Szajkó i Eva Božanović Srimac

KUD „Marica” iz Salante

Salanta je od svojih prvih pisanih spomena naselje naseljeno Hrvatima. Danas u ondje živi oko 1100 duša. Sa Salantom je neizostavno vezano i ime Marica. Folklorno društvo imena Marica, ako ne i oduvijek, ali sedamdesetih godina predstavljalo je Salantu i širilo njezin glas nadaleko. Došlo je do zastoja, smjene naraštaja, a potkraj devedesetih godina ponovno je oživjelo njegovanje hrvatskoga narodnog blaga u Salanti u organizacijskim okvirima. Godine 1999. utemeljena je Kulturna udruga Marica sa zadatkom očuvanja mjesne narodne kulture, u prvom redu bošnjačkohrvatske, njezine scenske obrade i prenošenja mladim naraštajima.

Danas KUD Marica broji sedamdeset članova i u široj regiji među hrvatskim skupinama jedini

Betlehemari KUD-a Marica i KUD-a Tanac

je KUD koji ima više naraštaja, najmlađu skupinu, malu skupinu, veliku skupinu, po potrebi stare plesače, pjevački zbor i orkestar. Velik dio mladih Salančana okuplja se u KUD-u i njegovi su članovi. Nažalost, malo njih govori hrvatskim jezikom. Danas narodni ples podučavaju Vesna Velin i József Szávai, a orkestrom ravna Zoltán Vízvári. Uz hrvatske plesove koji su uglavnom na repertoaru, u plesanicama se nađu i plesovi drugih balkanskih naroda te mađarski plesovi.

Motori pokretači brojnih aktivnosti jesu brižne mame, aktivne Hrvatice Brigita Štivić i Judita Šokac Szajkó. S obzirom na uloženi rad i rezultate, Marica je skromno društvo. Uživa potporu i mjesne Hrvatske samouprave i Seoske samouprave, a probe održava u salantskom domu kulture svakoga petka. Godine 2000. utemeljen je orkestar, potom njegov podmladak, 2006. godine pak pjevački zbor. KUD Marica rado se odaziva pozivima, tako ima nastupe na mnogim priredbama u Salanti, Pečuhu, Kuginju, Harkanju, Poganu, Vajslovu, a bili su i u Zagrebu te u Slovačkoj u mjestu Sence. Orkestar je više puta sudjelovao susretu orkestara na državnoj razini i uvijek s dobrim kvalifikacijama,

Orkestar KUD-a Marica vježba sa Zoltánom Vízváriem

2006. s izvrsnom kvalifikacijom te je s tadašnjeg programa snimljen i CD. U proteklih dvanaest godina s plesaćima su radili Annamária Szendrői Laskovics do kraja 2002. g., potom Robert Takač do kraja 2006, a od 2007. Vesna Velin, koja od prošle godine radi s malom i srednjom skupinom dok s velikom skupinom radi József Szávai. Orkestrom je dugi niz godina ravno József Kovács a otprilike nekoliko godina Zoltán Vízvári.

KUD njeguje običaj „kraljica“. Svake godine na Duhove „kraljice“ obilaze kuće bošnjačkih Hrvata u Salanti. Priređuje niz programa, berbeni bal, plesaničice, samostalne večeri, doček nove godine, dobrotvorni bal... KUD se financira od članarine i potpora te putem raznoraznih natječajeva. Glavni je pokrovitelj Seoska samouprava koja omogućuje neprekidni rad KUD-a. Znatnu potporu pruža KUD-u i salantska Hrvatska samouprava, d. d. Salanta, nekoliko poduzetnika iz mjesta. KUD-om upravlja peteročlano predsjedništvo, u društvenom radu, na čelu s predsjednikom Ágnes Kishindi Farkas. Uz nju su zadužena za financije Judita Šokac Szajkó, te Brigita Štivić Sándor, Szrimác Tiborné i Papp Csabáné.

Hrvatski dan Baranjske županije

Hrvatski dan Baranjske županije, priredjen u prepunome salantskom domu kulture, obilježio je prekrasan nastup KUD-a Tanac, KUD-a Marica, Orkestra Vizin i Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoec. Dvosatni program protekao je u jednom dahu. Sadržaj pod naslovom *Radujte se, narodi sve nas je uveo u prekrasno vrijeme došašća. U ozračju prve adventske svijeće – s pjesmom i plesom, božićnom dječjom igrom najmladih plesača KUD-a Marica, božićnim pjesmama Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoec te čestitama KUD-a Tanac – bio je to pravi praznik za oči i radost za dušu. Svi su bili izvrsni, ali je dojam vaše urednice kako je ruka koordinatora salantske hrvatske priče imala velikih zasluga u uspješnosti ove večeri pjesme i plesa.*

bpb
Zoltán Farkas

Hrvatski božićni koncert u pečuškoj katedrali

Mjesec prosinac i pečuške ulice i trgove, njegove stanovnike okuplja i oko niza priredaba koje imaju zajednički nazivnik Pečuški advent, ili Advent u Pečuhu. Navratite li na glavni pečuški trg ostat ćete očarani njegovom ljepotom i atmosferom, intimnošću. Na njemu i prilaznim ulicama koje mu se slijevaju kao male rječice, sresti ćete mnogobrojne poznanike i stare znance koje dugih mjeseci niste vidjeli ni sreli. Vrijeme je prosinca, vrijeme je kada želimo svoju radost dijeliti s drugima, kada nalazimo vremena za posjet crkvi i misi, za radost božićnoga drvca, miris naranče i cimeta, vanilije sa zanosnih kolačića, bogatoga blagdanskog stola. I na njemu oraha, jabuka, vina, molitvenika, pšenice...

Već niz godina u sklopu priredaba Pečuškog adventa u pečuškoj katedrali jedno poslijepodne rezervirano je za Hrvate vjernike, posvećeno hrvatskomu božićnom ugođaju. Za njegovu organizaciju ove su se godine pobrinuli Hrvatski klub Augusta Šenoe i Kulturna udruga Augusta Šenoe uz potporu Hrvatske samouprave grada Pečuha. Priredbe Pečuškog adventa započele su 3., a trajale do 18. prosinca. Hrvatski advent u pečuškoj katedrali priređen je 16. prosinca. Okupili su se i pečuški Hrvati te mnogi Hrvati iz podravskih i baranjskih hrvatskih naselja kako bi slavili najprije svetu misu na hrvatskom jeziku koju je služio velečasni Franjo Pavleković u pratnji trojice mladih ministranata. Nažalost, u koncelebraciji nisu mu bili od pomoći ostali svećenici iz Pečuške biskupije koji znaju

hrvatski i kojih je podosta jer, po riječima velečasnog Pavlekovića, previše je obveza ovih dana i preopterećenosti. Pečuška katedrala odjekivala je hrvatskom pjesmom, misu su svojim pjevanjem uljepšale članice Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe uz orguljašku pratnju Lászla Cseha. Nakon mise slijedio je hrvatski adventski program kojem su sudjelovali polaznici vjeronauka Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže. Oni su prikazali rođenje maloga Boga u Betlehemu koje je s njima uvježbala vjeroučiteljica Melinda Kečkeš. Nakon mise slijedio je Božićni koncert uza sudjelovanje KUD-a I. K. Adamović iz Čepina. Obradujući se nazočnima, voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe Mišo Šaršac iskazao je radost okupljanja u pečuškoj katedrali, zahvalio velečasnom Pavlekoviću na služenju mise, djeci na programu, te naglasio kako je hrvatska povijest duboko utkana u ove prostore.

Umjetničko društvo „Ivan Kapistran Adamović“ u 2011. godini obilježava desetu godinu postojanja. KUD je to s kratkom, ali zanimljivom poviješću, s brojnim domaćim i inozemnim gostovanjima, s odličnim plesačima i pjevačima, tamburašima, i na svakom nastupu oduševljavaju publiku odličnim sceniskim nastupom i prekrasnim plesnim, glazbenim i vokalnim vještinama.

Tako je bilo i ovoga puta u pečuškoj katedrali. Naime Božićni koncert spomenutoga KUD-a iz Čepina, sela nadomak gradu Osijeku, oduševio je sve koji smo mu nazočili. Pod dirigentskom palicom mag. mus. Ivana Draženovića oni su nam izvedbom hrvatskih crkvenih kantunala Radujte se, narodi, Veselje ti navješćujem, O, Betleme, Narodi nam se, Svim na zemlji, U to vrijeme godišta, skladbom Tiha noć (Gruber–Mohr–Draženović) dočarali svu ljepotu hrvatske božićne pjesme i svoje umijeće, a izvedbom

skladbi Romanca (S. Vukosavljev), Romanca (J. Njikoš), Tambura (Pajo Kolarić, J. Andrić), Mađarskog plesa br 5 (J. Brahms) tamburaški orkestar KUD-a pokazao je vrhunsko umijeće. Svojim nastupom uveli su nas u veliko predvorje ovogodišnjeg Božića i ispunili nam srce srećom što smo još jednom, kao i svake godine, našli na Hrvatskom adventu mi Hrvati, te ispunili prostor ispod svodova jedne od najljepših crkava u Mađarskoj, u kojoj je tijekom dugih stoljeća stolovalo i niz biskupa hrvatskoga podrijetla.

Branka Pavić Blažetin

PAKA – U organizaciji Odbora za nacionalne manjine Skupštine samouprave Zalske županije, 17. prosinca u tome zalskom naselju priređen je Županijski dan nacionalnih manjina na kojem se predstavljaju tri nacionalne manjine: Romi, Nijemci i Hrvati, koje su utemeljile svoje manjinske samouprave. László Vajda, predsjednik Odbora, pozdravio je nazočne i naglasio važnost zastupanja interesa nacionalnih manjina, posebice u današnje vrijeme kada manjinske samouprave dobivaju sve manje mogućnosti za djelovanje. Naglasio je kako ubuduće treba jako pripaziti na natječaje jer očuvanje tradicija i kulture bez materijalnih sredstava nije moguće. Na županijskom Danu nacionalnih manjina svaka manjina koja obitava u toj županiji, predstavila se s kulturnim programom. Hrvatsku su manjinu predstavili kaniški Tamburaški sastav i fičehaski Ženski pjevački zbor. Na svečanosti se svake godine dodjeljuju priznanja osobama koje su pridonijele razvoju i očuvanju nacionalne samobitnosti. Od hrvatske manjine ovogodišnje priznanje uručeno je teti Roziki Broz iz Fičehaza, pjevačici i čuvaru hrvatskoga narodnog blaga.

Odakle potječu naše omiljene igre – domino i šah

Ljudi su od davnih vremena uživali u igrama i od davnih vremena ljutili su se kada su gubili. Mnoge i danas poznate igre nastale su u davno doba. O ljudskoj potrebi za igrom raspravljali su mnogi. Johan Huizing, nizozemski povjesničar, ustvrdio je da ljudska civilizacija potječe iz igre.

U srednjem vijeku prizor prinčeva nad šahovskom pločom koji se svadaju, bio je najnormalniji, a na američkom je Zapadu varanje pri igranju pokera uzrokovalo čak i revolucione obračune. Većina omiljenih igara nastala je u azijskim zemljama, odakle su se širile na Zapad.

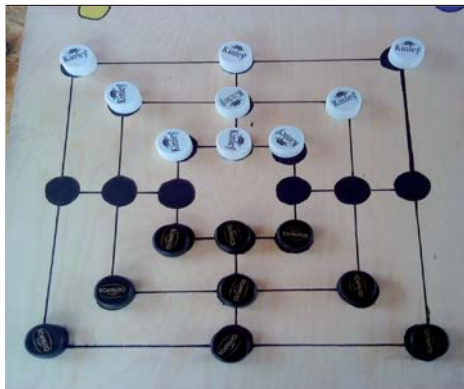
DOMINO

Domino se po Europi proširio iz Italije u 18. stoljeću, ali igra je izvorno izumljena u prapovijesnoj Kini. Nije poznato odakle dolazi naziv igre. Možda od riječi benedicamus Domino, tj. zahvalnica Gospodinu, što su uzvikivali pobjednici nakon igre. Možda od zimske svećeničke kapuljače zvane domino koja je bila crna izvana i bijela iznutra, a to su boje pločica domina.

Igru sličnu dominu igraju i američki Eskimi. Pretpostavljaju da je ona nastala tako davno dok su još Amerika i Azija bile spojeni kontinent.

MLIN

Mlin je najveću popularnost doživio u srednjovjekovnoj Europi. Sličnu su igru poznavali već i Židovi: U sinagogi u Kafarnaumu, antičkome trgovištu u Galileji, pronađeno je polje za igranje mlina.

ŠAH

Znalci tvrde da je šah najstarija igra na svijetu i da je postojao već prije pet tisuća godina, ali još ima neslaganja glede njegova točnog podrijetla. Jedni drže da se razvio iz prastare indijske igre zvane čaturanga. U toj su se igri borile četiri vojske (dvije protiv triju), a o kretanju je odlučivala kocka. Poslije su kocke izbačene jer je hinduizam, glavna indijska vjera, zabranjivao kockanje. Iz Indije se igra proširila u Perziju, Bizant i Arabiju, odakle je tek u 15. st. uvezena u Europu. Neki kažu da je to bilo i prije: da je šah u Europu donio još Karlo Veliki, koji ga je naučio od bizantske carice Irene. Naziv igre dolazi od riječi šah (kralj), a riječi šah-mat znače kralj je mrtav. Drugi smatraju da je šah bio poznat i starim Rimljanima, od kojih su ga preuzeli Germani. U srednjem je vijeku bio iznimno omiljen među plemićima jer su ga doživljavali kao častu i dostojnu zamjenu za bojno polje. Zato su ga smatrali plemenitom igrom izmišljenom samo za pripadnike visokoga podrijetla. Nekoć su pravila bila drukčija, a i figure su se zvale drukčije.

IGRAĆE KARTE

Priča kaže da su karte izmišljene za zabavu francuskom kralju Karlu VI. Pomni su istraživači međutim zaključili da je pradomovina karata Azija, i to Kina, gdje su se razvile iz pločica domina. Zapad ih je upoznao u 14. ili 15. stoljeću. U većini europskih zemalja tada se kartanje zabranjivalo pod prijetnjom visoke novčane kazne, barem u radnim danima, jer bi ljudi zbog kartanja posve zanemarili svoj posao.

Prve karte u Italiji i Španjolskoj nosile su

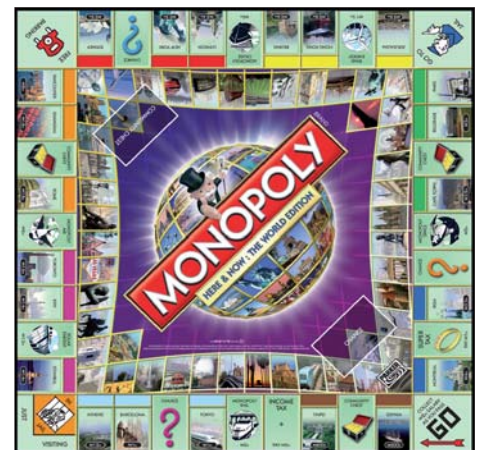

Izradila: Dijana Kovači
iz Ficehaza

oznake mačeva, kupa, štapova i denara, kao današnje karte za briškulu. Oznake srca, bundeva, listova i žirova potječu iz Njemačke, a pik, tref, herc i karo izvorno su francuski znakovi. Svi su oni imali nekakvu simboliku koju zasad nitko, nažalost, nije uspio razjasniti. Pik je izveden iz vrška koplja koje je bilo značajka vitezova, a srce, kao i danas, povezivalo se uz ljubav i hrabrost.

Stare karte imaju veliku vrijednost zbog zanimljivo graviranih likova, i katkad su prava umjetnička djela. Ti su se likovi izmjenjivali i prilagođavali određenim povijesnim trenucima. Kraljevi su često predstavljali prave kraljeve, dame, mitološke i biblijske junake, a dečki čuvene vitezove iz legendâ, poput Rolanda ili Lancelota.

MONOPOLY

On se igra na načelu kupovanja i prodavanja posjeda, te svih pogodaba koje iz toga proistječu. Osnovni je cilj igre zaraditi što veću hrpu novaca! «Tata» je Monopolya Charles Darrow iz Pennsylvanije, koji je kao nezaposleni inženjer smislio tu igru 1935. godine i ponudio je tvrtki Parker Brothers. Tvrtka ju je najprije odbila, ali je poslije, srećom, spoznala pogrešku.

Sretnu se dvojica prijatelja i jedan upita ovoga drugog: – Što ima u tvojoj tvrtki?

- Ma, tražimo novog blagajnika.
- Zar niste prije mjesec dana zaposlili novog blagajnika?
- Jesmo; upravo njega i tražimo!

Djurdjice na 15. obljetnicu snimile svoj album prvijenac

Prezentacija cedejke na sastanku hrvatskih penzionista

Mišani zbor Djurdjice koji svečuje petnaestu obljetnicu je 26. novembra, u subotu, u sambotelskoj Kislaludyevoj ulici predstavio svoj album prvijenac. Svečana dvorana se je napunila s kotrigrigijom jačkarica i jačkarov ter i hrvatskih umirovljenika koje sad jur svako ljeto jednoč pozivaju HMS grada i Društvo samboteljskih Hrvatov na skupni sastanak. Od Lasloa Škrapića, predsjednika Hrvatske manjinske samouprave smo doznali kako je zbor utemeljen 1995. ljeta pod peljanjem Geruške Nemet, od koga je prikzela dirigentsku palicu 1997. ljeta Zsuzsanna Kelemen- Söptei. Ona je sve do 2008. ljeta stala na čelu zbora, a onda je angažirana za voditeljicu samboteljskoga zbora Eva Szerdahelyi-Štefanić (bivša voditeljica židanskih jačkarov Peruška Marija). Na početku su jačile samo žene, a 1997. ljeta su se priključili muži, tako da danas zbor Djurdjice broji 13 žen i 9 mužev.

Sadašnji i bivši člani zbora s nekadašnjom i sadašnjom zborovodjom

Od svih pitanih smo odgovor dobili da svaki tajedan dvakrat se najti u Hrvatskom klubu je rijetki i lipi doživljaj, i svi se dobro čutu pri svi ti nastupi i spravišću, a svi od srca i jaču. Po riči Lacia Škrapića, ideja za snimanje CD-ploče je jur zdavno čuvana želja kotrigrigov, što potribuje i pinez i vrimenta. Na Temeljnem koordinacijskom fondu Sándor Wekerle je Hrvatska samouprava Sambotela dobila 165 000 Ft, što još neće biti dost za pokrivanje svih strošak snimanja, zato će morati HMS to iz svojega žepa izgospodariti. – *Ov CD će nam ostati kot spominak, pak moremo za par ljet pokazati dici i nukićem da smo mi napravili ov nosač zvuka s izabranimi jačkami iz Gradišća ter Dalmacije. Zahvaljujući petroviskim tamburašom i naše jačke lipše zvuču na*

cedejki, ku je izdala Croatica, za početak samo u 150 primjerkov. Gdo s nami simpatizira, ali bi htio imati našu ploču, more si kupiti za 1800 Ft kod Hrvatske manjinske samouprave u Sambotelu, ali mi smo ovo izmislili i za to da kad idemo kamo na gostovanje, da imamo ju i za dar – je naglasio prvak samboteljskih Hrvatov. U Sambotelu sve skupa živi 110 penzionista s hrvatskimi korijeni, a po četvrti put su svečevali skupa. U ovakovu dobu je Društvo dočeka s obilnima stoli i pokloni. Čudami med njimi nisu jur mogli dojt zavolj starosti, bolesti ali kih sedamdeset Hrvatov zrelije dobi se je odazvalo pozivu. Mnogi med njimi bili su pozvani kot i bivši jačkari i jačkarice jubilarnoga korusa. I nje je posebno pozdravio Franci

Jurašić, predsjednik Društva samboteljskih Hrvatov, ki je zatim stao na pozornicu skupa jačiti sa zborom. Med glazbenimi blokci su na bijelom platnu predstavljeni kipici, značajni spominki iz minulih ljet iz zborovnoga žitka, turnejov, lipih trenutkov. Petroviski svirači su i ovput vjerno pratili Djurdjice, s njimi zbor jur zdavno njeguje jako

Laslo Škrapić, predsjednik HMS-a, zahvaljuje večljeto djelovanje u zboru bivšoj dirigentici Zsuzsanni Kelemen-Söptei

dobre kontakte, a pred njimi su sudjelovali harmonikaš Attila Šimon i Arpad Kekeši iz Hrvatskih Šic. Zbor je dvakrat dostao srebrnu kvalifikaciju na što su svi člani jako gizdavi. Za svoju himnu su primili jačku *Kad budu cvale djurdjice*, ka je postala i naslov cedejke, na koj je snimljeno trinaest gradišćansko-hrvatskih narodnih jačkov, a i dalmatinskih pjesam. Na kraju programa svi negdašnji člani zbora su pozvani na pozornicu kot i bivša dirigentica Zsuzsanna Kelemen-Söptei ter s veseljem su otpjevane još brojne pjesme. Rodjendanska torta, kitice kot i posebni dari nisu falili ni ovput, a najveće veselje je bilo da je skupadošlo još jedno spravišće u hrvatskom okruženju i dobrom štimungu.

-Tiho-

Već od sedamdeset hrvatskih penzionista je došlo na svečevanje

Tradicionalni adventski koncert i na Undi

Gosti iz Gerištofa i domaćini oduševili publiku

Na poziv Undanskoga hrvatskoga društva, crikva Sv. Martina se je napunila do zadnjega mjesta 10. decembra, u subotu u pol petoj. Društvo jur tradicionalno u adventskom času priređuje bogati koncert u selu, ali sad prvi put je to održano u crikvi, jer samih izvodjačev je bilo već od sto, i ne bi bili stali svi u malu dvoranu kulturnoga doma skupa s publikom. Za tamburaškim uvodom i pjesmom, Štefan Dumović, mjesni farnik, je pozvao kratkom meditiranju i molitvi sve nazočne. Med časnim gosti posebno su pozdravljeni Silvija Malnar, predstavnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, dr. Mijo Karagić, bivši predsjednik HDS-a, Angela Šokac Marković, zamjenica predsjednika Hrvatske državne samouprave, Jožef Tolnai, dopredsjednik Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije, i Franjo Grubić, predsjednik Odbora za manjine u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji.

Crikva se je napunila do zadnjega mjesta

Tamburaško društvo Zelenjaki iz Gerištofa

Ovom prilikom je Undancu, Štefanu Kolo-saru prikldano županijsko priznanje „Za Gradišćanske Hrvate“. Paralelno je ovu nagradu dobio i kanonik dr. Jive Šmatović ki zbog svoje bolesti nije mogao biti nazočan na priredbi. Za svečanimi trenutki najmladji, mališani iz čuvarnice ter školari su otvorili program. Dicu iz Horpača, Unde, Edjaša (Egyházasfalu) ter Prisike s undanskimi korijeni vježba Terika Kiš. Pjesmice i božićne čestitke su postavile temelje široko raspoloženoga skupnoga večera. Tamburaši Veseli Gradišćanci su skupastali svirati 1985. ljeta na inicijativu pokojnoga Franja Krizmanića, a dirigentica im je Djurdjica Balog. Ovom prilikom smo čuli izabrane božićne jačke u njevoj izvedbi. Muška klapa Staro vino iz Gerištofa je nastupila s gradišćanskimi adventskimi i

božićnimi pjesmami. Zbor pelja Feri Fellinger ki se je sad predstavio i na čelu svoje-ga Tamburaškoga društva Zelenjaki. Pred petimi ljeti osnovano društvo primilo je u se svirače od dice sve do starijih generacijov i gaji poseban način muziciranja. Ov supermiks, kako kaže i sam peljač, jako dobro se vidi i publiku i samim izvodjačem, a ovi tamburaši imaju još jedan specijalitet:

Dičji tancoši s božićnimi čestitkami su razveselili mnoštvo

– *Mi smo hrvatsko društvo, dica moraju znati da va vom društvu se govori i jači samo hrvatski i svi smo jako motivirani u tom. Samim folklorom nigdar ne bi bili dostali ove mlade ljude, a sad imamo 50-60 kotrigov, a na repertoaru 60-70 jačkov. To su naše domaće i narodne jačke, hrvatski šlageri a i starije jačke – tako je rekao Feri Fellinger, a njeva jako ritmična produkcija,*

svirka od veselja je zavrдила, što bi drugo nego burni aplauz. Pred dvimi ljeti utemeljena ženski zbor Vesele Gradišćanke dirigira Sabina Balog, a njevo neobičajno jačenje u odličnoj akustiki crikve još je lipše zvučalo. Zadnja pjesma undanskih žen i divojak u sudjelovanju s gerištovskimi muži je dokazala, kako se uspješno znaju najti talentirani susjedi i kakovu radost moru darovati svojim slušateljem. Do prlje najavljenе prezentacije DVD-snimke o undanski običaji zbog tehničkih problemov nije došlo, ali se DVD prodaje jur kod Društva za 3000 Ft. Za adventskim koncertom koji je bio za sve nas veliki doživljaj, stoplili smo se pred crikvom uz zakipljeno vino, kolače i hrvatsku rič u ovoj adventskoj noći.

-Tih-

Undanske Vesele Gradišćanke i gerištovski muži Staro vino su i skupa jačili

BAŠKUT – U suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave i Bunjevačke kulturne udruge, već po običaju, niz prelj-skih zabava u Bačkoj 2012. godine otvara se bunjevačkim prelom u Baškutu koje će se održati 7. siječnja. Kako nam uz ostalo reče predsjednik hrvatske samouprave Antun Kulišić, na prelu, koje će se održati u seoskoj priredbenoj dvorani s početkom u 19 sati, ove će godine nastupiti KUD Ladislava Matuška iz Kujinja, a goste će zabavljati Orkestar „Orašje” iz Mohača, odnosno Vršende.

MOHAČ – Klub Šokadija 22. prosinca u Čitaonici mohačkih Šokaca okupio je tamošnje Hrvate i njihove prijatelje uza svirku sastava Kluba, Orkestra Šokadija.

SALANTA – U domu kulture 12. prosinca rezerviran je bio za javne tribine. Naime nju je najprije imala Seoska samouprava; izvješće je podnio načelnik Zoltán Dunai. Nakon toga tamošnja Ciganska samouprava; izvješće je podnio njezin predsjednik János Petrovics, a potom Hrvatska samouprava; izvješće o godišnjoj djelatnosti podnio je predsjednik Mijo Štandovar.

Dodijeljena Bursa Hungarica

Na redovitoj sjednici, održanoj 1. prosinca ove godine, santovačka samouprava dodijelila je socijalne stipendije Bursa Hungarica, tipa A redovitim studentima za 2012. godinu, a tipa B mladima pred maturom koji žele upisati studij od školske godine 2012/2013. Za stipendije je za 2012. godinu izdvojena sveukupna potpora u iznosu 365 tisuća forinta. Na natječaj tipa A, koji uključuje stipendiranje deset mjeseci u školskoj godini 2011/2012, prijavljeno je 16 natjecatelja. Zastupničko vijeće za stipendije tipa A izdvojilo je sveukupno 305 tisuća forinta, po natjecatelju mjesečno između 1500 i 3000, što je u prosjeku 2.178 forinta. Na natječaj tipa B, koji uključuje stipendiranje na tri puta deset mjeseci, ili šest uzastopnih semestara, uz dosadašnja četiri, prijavljeno je dva nova natjecatelja. Njima je odobreno sveukupno 60 tisuća, po natjecatelju mjesečno 1000 forinta. Sukladno raspisanim uvjetima, natječaji su vrednovani isključivo prema socijalnom stanju natjecatelja, bez obzira na postignut uspjeh u učenju.

BUDIMPEŠTA – Dana 20. prosinca 2011. godine, u parku Ludovica položeni su vijenci uza spomenik Miroslavu Krležu, u nazočnosti osječkoga gradonačelnika Krešimira Bubala, predstavnika HNK Osijek, kazališta Új Színház i Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti. Događaju je nazočio i državni tajnik za kulturu Ministarstva javnih resursa Republike Mađarske Géza Szócs.

Večeras je naša fešta...

13. siječnja 2012.

Večeras je naša fešta...

Vrijeme je da dostojno proslavimo prijelaz u novu godinu, a vrijeme je i karnevala, vrijeme zabave!

Mjesto: TreffOrt Aula étterem – 1088 Budimpešta, Rákóczi u. 5 (kod Astorie).

Datum: 13. siječnja 2012. godine, od 19.30 do jutra.

Nastupa: Hrvatska izvorna plesna skupina. Sviraju: Pinkica i TS Siget.

Nudimo hranu i piće, a ostalo ovisi o Vama i o ponudi tamošnjeg bifea! Naravno, ako ste se oporavili od božićnog slavlja, a već izlježili od izazova dočeka Nove godine...

Srdačno Vas očekujemo!

(Ne zaboravite povesti sa sobom i baku.)

Ulaz je slobodan i besplatan!

Nemojte zaboraviti **potvrditi svoj dolazak!**

Za sve ostale informacije, želje i upite možete se obratiti na tel.:

+36309548399 (Stipan Đurić), +36303154413 (Sanda Grbavac) ili na e mail: hr.sam.bp@gmail.com, te gyurity@gmail.com, najkasnije do 10. siječnja 2012. godine.

Hrvatska samouprava grada Budimpešte

SAMBOTEL – Hrvatska manjinska samouprava dotičnoga grada pred kratkim je pokrenula tamburaški tečaj za najavljenike. Kako nam je rekao Laslo Škrapić, predsjednik HMS-a, početnike uči petrovski majstor, Rajmund Filipović, ki je zvana Petrovoga Sela zadužen i za podučavanje tamburanja u samboteljskoj Muzičkoj školi i u Nardi. U Sambotelu je trenutno dvanaest pohodnikov. Zainteresirani su različite starosti, od osnovnoškolarov sve do zrelijih ljudi, i svaki pondiljak se posvećuje vrime ovoj učnji. Hrvatska manjinska samouprava je jur nabavila četire tambure, tri je još naručila iz Buševca. Tečaj je besplatan za svakoga diozimatelja, učitelja pak plaća Hrvatska manjinska samouprava.